

ЗВІТ

**Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації
про стан виконання Плану заходів з реалізації у 2025 і 2026 роках в
Одеській області Національної стратегії із створення безбар'єрного
простору в Україні на період до 2030 року
за 3 квартал 2026 року**

НАПРЯМ 1. ФІЗИЧНА БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: об'єкти фізичного оточення адаптуються відповідно до сучасних стандартів доступності

ЗАВДАННЯ 3: розроблення та впровадження окремої програми з адаптації об'єктів інфраструктури відповідно до вимог доступності

ЗАХІД 11) забезпечення доступності мистецьких шкіл для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення

Забезпечення доступності мистецьких шкіл для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення (МГН) є базовою умовою створення інклюзивного освітнього та культурного простору.

Загальна кількість закладів мистецького спрямування - 1, здійснюються заходи щодо приведення освітнього середовища з дотриманням принципів універсального дизайну.

У Комунальному закладі "Петровірівський мистецький ліцей Одеської обласної ради" в рамках проєкту «Подолання розриву: розбудова потенціалу інклюзивної освіти в Одеській, Миколаївській та Херсонській областях» за підтримки UNICEF та ГО «Асоціація випускників НУК імені адмірала Макарова», облаштовано кабінет початкової освіти, в якому створено сучасного, комфортне, розвиваюче та безпечне освітнє середовище

<https://www.facebook.com/share/v/18zWMLc8SG/>

У вересні 2026 року проведено інформаційну кампанію з питань формування безбар'єрного, безпечного, комфортного освітнього середовища

<https://www.facebook.com/share/p/1cx89WeTCL/>

<https://www.facebook.com/share/p/1CsBi7LtXo/>

ЗАХІД 15) облаштування у закладах освіти всіх рівнів споруд цивільного захисту з метою забезпечення їх доступності для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення в умовах воєнного чи надзвичайного стану

На початок навчального року освітня мережа Одещини складається із: 707 закладів загальної середньої, 800 дошкільної, 96 позашкільної, 24 професійної, 37 фахової передвищої, 17 вищої освіти та 43 інклюзивно-ресурсних центрів.

Фонд захисних споруд цивільного захисту (у тому числі найпростіших Організація освітнього процесу у звітному періоді адаптується під потреби безпеки та психоемоційного стану дітей через постійні загрози та багатогодинні повітряні тривоги.

Для забезпечення безперервності навчання та збереження психоемоційного стану дітей відпрацьовані та діяли чіткі адаптаційні алгоритми: навчання безпосередньо в укриттях, адаптація тривалості занять, психологічне розвантаження, змішані та дистанційні моделі навчання.

У фокусі спільної роботи обласної та місцевої влади перебував розвиток мережі укриттів, посилення енергетичної стійкості закладів освіти, забезпечення учнів підручниками, організація безоплатного гарячого харчування для учнів, оновлення шкільного автопарку, підтримка педагогічних працівників та підготовка закладів освіти Одещини до осінньо-зимового періоду.

укриттів) для укриття учасників освітнього процесу, що використовується для укриття учасників освітнього процесу, становить 1414 одиниць, що укриває одночасно 295,7 тис осіб.

А саме: на балансі суб'єктів господарювання закладів освіти Одеської області перебуває 1123 об'єкти фонду захисних споруд цивільного захисту, з яких: 9 сховищ; 144 протирадіаційні укриття; 2 споруди подвійного призначення з властивостями ПРУ; 968 найпростіших укриттів, що укривають одночасно 241 тис учасників освітнього процесу.

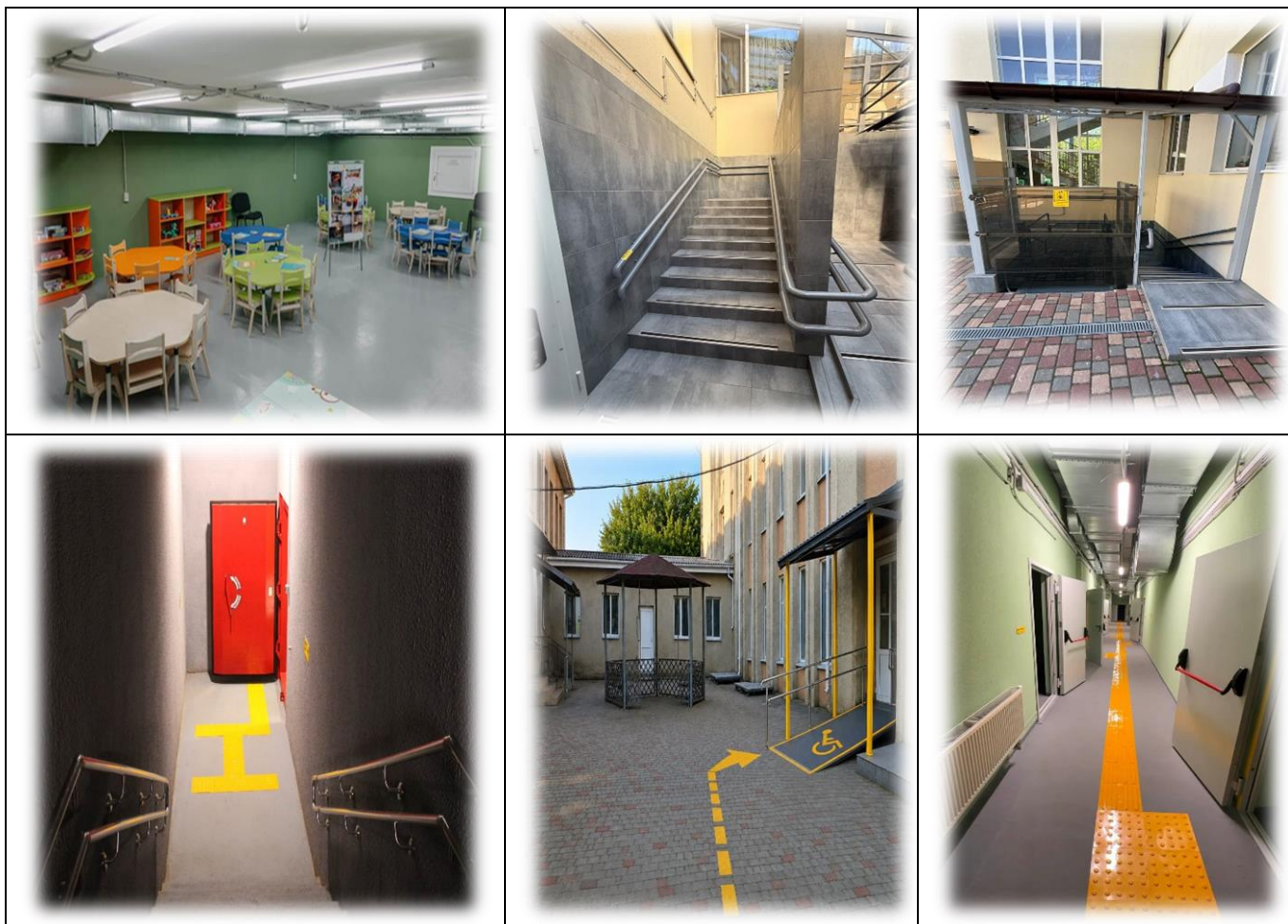
Ще 291 споруда цивільного захисту (різних типів) інших суб'єктів господарювання використовується для укриття 53,8 тис. учасників освітнього процесу.

У 2026 році в Одеській області реалізуються 67 проєктів з облаштування безпечних умов (облаштування укриттів) у закладах освіти, зокрема: коштом державного бюджету 18 проєктів, коштом місцевих бюджетів - 45 та коштом інвесторів - 4 проєкти.

До затвердженого Плану комплексних обстежень об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту на 2026 рік, територіальними підрозділами ДСНС проведено 786 комплексних обстежень об'єктів фонду захисних споруд закладів освіти області, за результатами оглядів яких готовність складає: готові - 697 од.; обмежено готові - 45 од.; «не готові» - 15 од. (4 об'єкти – пошкодження основних будівельних конструкцій (ПРУ); 4 об'єкти - відсутнє інженерне та спеціальне обладнання (ПРУ); 7 об'єктів – відсутнє інженерне та спеціальне обладнання (в розрізі вентиляції в НУ) та 29 об'єктів не оцінено (12 об'єктів-на момент проведення обстеження тривали ремонтно-будівельні роботи; 4 об'єкти використовуються для цілей національної безпеки і оборони держави, 4 об'єкти розташовані на об'єктах, які фактично не експлуатуються), 3 об'єктів перебувають у зруйнованому стані внаслідок збройної агресії.

218 споруд цивільного захисту та найпростіших укриттів (148 - у ЗЗСО, 70 - у ЗДО) повністю доступні для маломобільних груп здобувачів освіти (18,5 %); у 153 споруді шляхи евакуації та інформація про споруду цивільного захисту (укриття) є доступними для осіб з інвалідністю, насамперед осіб, які пересуваються на кріслах колісних, мають порушення зору чи слуху (107 - ЗЗСО, 46 - ЗДО); ще 186 є частково доступними (у приміщеннях відсутні предмети/перепони що виступають над поверхнею підлоги, пристрої сповіщення про надзвичайну ситуацію адаптовані для сприйняття усіма особами з інвалідністю тощо).

<https://www.facebook.com/share/p/1DfzGmivip/>,
<https://www.facebook.com/share/p/14yngvFv7W1/>,
<https://www.facebook.com/share/p/14sifArMikZ/>,
<https://www.facebook.com/share/p/1C1hUEEYuP/>,
<https://www.facebook.com/share/p/1Q85LTopGj/>

У вересні 2026 року в Авангардівському закладі дошкільної освіти «Берізка» завершено капітальний ремонт та розширення укриття. Після завершення робіт його місткість збільшено на 200 місць. Відтак «Берізка» зможе працювати на повну потужність, не обмежуючи прийом дітей через недостатню площу безпечного простору.

Під час реалізації проєкту облаштовано додаткові входи, зокрема інклюзивний вхід із вертикальним електричним підйомником. В укритті створено окремі зони для дітей, встановлено сучасну систему вентиляції, передбачено резервне електроживлення та облаштовано санвузли з урахуванням вимог доступності.

<https://www.facebook.com/share/p/1DhSmCbjsw/>

Надважкий початок навчального року викликаний безкінечними тривалими повітряними тривогами, обстрілами.

Тому частина закладів освіти Одеської області організували освітній процес безпосередньо в укритті.

<https://www.facebook.com/share/p/1CA9BEYDgK/>,

Безпека дітей залишається одним із ключових пріоритетів Одеської ОВА
<https://www.facebook.com/share/p/1JAkiStHLc/>,

ЗАХІД 12) забезпечення доступності молодіжних центрів або їх об'єктів фізичного оточення для осіб з обмеженнями повсякденного функціонування

В області функціонує 4 молодіжних центри, як комунальні установи в органах місцевого самоврядування. В області діють 21 молодіжний простір.

Разом з тим, приміщення цих центрів не відповідають принципам безбар'єрності. Вони оснащені окремими елементами доступності, зокрема облаштовані пандусами, адаптованими входами або окремими сервісами для осіб з інвалідністю.

У серпні в Одесі відбулося відкриття молодіжного простору «12–21» - безбар'єрного середовища для підлітків і молоді, де вони зможуть спілкуватися з однолітками, отримувати психологічну підтримку, розвивати творчі здібності, визначитися з професійним майбутнім та змістовно проводити вільний час.

Створення доступних та безпечних просторів для молоді є особливо важливим в умовах повномасштабної війни. Підлітки та молоді люди щодня стикаються з викликами, які впливають на їхнє відчуття безпеки, психологічний стан, навчання, соціалізацію та бачення власного майбутнього.

Діяльність простору «12–21» здійснюватиметься за трьома основними напрямками: психосоціальна підтримка - індивідуальні та групові сесії з психологом; професійна ідентичність - допомога молоді у пізнанні власних сильних сторін та виборі майбутньої професії; змістовне дозвілля - майстер-класи, настільні ігри, творчі заходи та зустрічі.

Важливим принципом роботи простору є безбар'єрність. Він створений як безпечне середовище, у якому кожна молода людина може вільно спілкуватися, ділитися власними переживаннями та отримувати підтримку без тиску й осуду.

Одеський молодіжний простір став п'ятою локацією мережі «12–21» в Україні. Такі простори вже працюють у Білій Церкві, Чернігові, Хмельницькому та Кривому Розі. Простір створений для кожного та кожної від 12 до 21 року незалежно від статі, гендеру, соціального становища та життєвих обставин. Простір в Одесі має власне захищене укриття, де підлітки можуть безпечно продовжувати спілкування, тренінги та консультації навіть під час небезпеки. У вересні цей простір відвідали пані Зеленська та Говардом Баффетом.

<https://www.facebook.com/share/v/1DixW7cpvw/>,

<https://osvita.od.gov.ua/2026/08/10/v-odesi-vidkryly-molodizhnyj-prostir-12-21-stvorenyj-fundacziyeyu-oleny-zelenskoyi/>

<https://www.facebook.com/share/p/1QDPfFnzTd/>,

<https://www.facebook.com/share/p/1CnrTUzsyw/>.

У вересні 2026 лідери учнівського самоврядування закладів загальної середньої освіти - члени Парламенту старшокласників м. Одеси долучилися до презентації сучасного центру Superhumans Odesa та програми «Супергерої серед нас».

Під час зустрічі учнівська молодь поспілкувалася з ветеранами та пацієнтами Superhumans, які пройшли шлях від поранення до реабілітації та повернення до активного життя.

Такі зустрічі допомагають молодому поколінню краще розуміти досвід ветеранів, формують культуру поваги, підтримки та безбар'єрності.
<https://www.facebook.com/share/p/19H1q8n1ZD/>

У КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» запроваджено роботу психокультурної майстерні на базі тренінгового центру KOLO Teacher's, діяльність якої спрямована на підтримку людини, активізацію ресурсів її особистісного розвитку, плекання культури усвідомленого життя та психологічного благополуччя.

15 вересня відбулася психокультурна майстерня на тему «Сенси як мистецтво знаходити опору психологу в часи невизначеності». Захід провела практичний психолог і психотерапевт, логотерапевт, коуч Рімма Мирна.

У затишній атмосфері учасники говорили про сенс як внутрішній орієнтир, який допомагає людині зберігати зв'язок із собою, власними цінностями та професійною місією. Для психолога, який щодня перебуває поруч із дітьми, педагогами та батьками, підтримуючи їх у складних життєвих обставинах, питання власної внутрішньої опори набуває особливого значення

<https://www.facebook.com/share/p/1BcHoW2ZGJ/>.

У межах проєкту «Простір без бар'єрів — WeAre» діти та молодь з інвалідністю у Доброславській СТГ отримують фахову психологічну допомогу й займаються лікувальною фізкультурою

<https://www.facebook.com/watch/?ref=saved&v=1063571199392952> .

Вісім молодіжних проєктів з Одещини отримали гранти Президента України. За результатами конкурсу «Гранти Президента України для молоді з малих територіальних громад» державну підтримку отримали вісім молодіжних проєктів з Одеської області, а саме: Грейцер Руслан Володимирович (16 років) — «Відновлення та модернізація навчального тиру ліцею» (Новоборисівська сільська територіальна громада); Деркач Анастасія Олексіївна — «З нитки – в можливість: простір для молоді» (Піщанська сільська територіальна громада); Загорулько Катерина Сергіївна — «Екохаб «Світ для кожного»» (Піщанська сільська територіальна громада); Мазуренко Артем Вікторович — «Чиста водойма – здоров'я громади» (Піщанська сільська територіальна громада); Олійник Інна Сергіївна — «Молодіжний хаб «ПРОСТІР ІДЕЙ»» (Піщанська сільська територіальна громада); Храпенко Леся Олегівна — «Канікули без нудьги: створення просторів активного дозвілля для дітей та молоді» (Піщанська сільська територіальна громада); Гудкова Анастасія Василівна (16 років) — «Простір єдності та сили»: спортивно-соціальний хаб для ветеранів і молоді» (Піщанська сільська територіальна громада); Коваль Максим Васильович (16 років) — «Активна територія: активний простір для громади» (Піщанська сільська територіальна громада)

<https://www.facebook.com/share/p/14q2Gcsmo9C/> .

ЗАХІД 18) облаштування приміщень закладів дошкільної і загальної середньої освіти відповідно до вимог щодо доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення

В області реалізується пріоритетний проєкт Міністерства освіти і науки України «Освітня безбар'єрність: відкриваючи нові горизонти» в межах Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, продовжується робота щодо формування безбар'єрного освітнього середовища у закладах освіти різних типів шляхом: подолання соціальних та психологічних бар'єрів, впровадження педагогіки партнерства, створення універсального дизайну та розумних пристосувань.

У межах політики безбар'єрності Департамент освіти і науки обласної державної адміністрації спільно з представниками територіальних підрозділів ДСНС здійснює системний моніторинг стану готовності закладів освіти до роботи в умовах воєнного стану, зокрема оцінює: наявність і стан укриттів; їх архітектурну доступність; створення безбар'єрного середовища для дітей з особливими освітніми потребами (ООП); готовність до очного навчання з урахуванням вимог безпеки.

Щомісячно проводиться моніторинг дотримання вимог безбар'єрного доступу до будівель закладів загальної середньої та дошкільної освіти Одеської області комунальної форми власності.

За результатами проведеного моніторингу на початок 2026-2027 навчального року на території Одеської області функціонує 707 закладів загальної середньої та 800 закладів дошкільної освіти, що належать до різних форм власності та підпорядкування.

За результатами проведеного моніторингу 527 об'єктів закладів (установ) освіти комунальної власності є повністю доступними для маломобільних груп населення (з них, 320 закладів загальної середньої освіти, 167 дошкільної освіти, 40 ІРЦ), ще 912 об'єктів облаштовані пандусами та поручнями (618 закладів загальної середньої освіти, 244 дошкільної освіти та 50 в будівлях ІРЦ).

Ліфти (підйомники) улаштовані у 20 закладах (установах) освіти (ЗЗСО - 13, ЗДО - 5, ІРЦ - 2), також облаштовано 270 туалетних кімнат, що пристосовані для потреб учнів з інвалідністю (188 - у ЗЗСО, 43 - у ЗДО, 39 - в ІРЦ).

Встановлені контрастні рельєфні лінії в пішохідних зонах/рельєфне покриття в зонах підвищеної небезпеки, контрастні обмежувальні смуги на сходах у 407 закладах (247 - у ЗЗСО, 160 - в ЗДО).

У 60 закладах на прилеглій території облаштовували паркувальні місця для транспорту людей з інвалідністю (45 - у ЗЗСО, 15 - у ЗДО).

218 споруд цивільного захисту та найпростіших укриттів (148 - у ЗЗСО, 70 - у ЗДО) повністю доступні для маломобільних груп здобувачів освіти; у 153 споруді шляхи евакуації та інформація про споруду цивільного захисту (укриття) є доступними для осіб з інвалідністю, насамперед осіб, які пересуваються на кріслах колісних, мають порушення зору чи слуху (107 - ЗЗСО, 46 - ЗДО); ще 186 є частково доступними (у приміщеннях відсутні

предмети/перепони що виступають над поверхнею підлоги, пристрої сповіщення про надзвичайну ситуацію адаптовані для сприйняття усіма особами з інвалідністю тощо).

Разом з тим здійснюються заходи щодо облаштування ресурсних кімнат та медіатек.

Наразі, облаштовано 69 медіатек та 388 сучасних ресурсних кімнат (286 - у ЗЗСО, 77- у ЗДО, 25- в ІРЦ) та 274 простори психологічного розвантаження (176 - у ЗЗСО, 98 - у ЗДО).

Перед стартом нового навчального року у Мигаївській гімназії Новоборисівської територіальної громади Роздільнянського району облаштовано та повністю оснащено ресурсну кімнату. Придбано необхідні меблі й обладнання для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами

<https://www.facebook.com/share/p/1BxjvnxnLB/>,
<https://www.facebook.com/share/p/1HViH8QWnL/>,
<https://www.facebook.com/share/p/1CMArT4fsA/>,
<https://www.facebook.com/share/p/19PSkZ4Cid/>

У межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» та за підтримки ЮНІСЕФ і Благодійного фонду «Вітри змін» для освітян на Одещині створюються Простори психологічної підтримки.

Центри та кімнати психологічного розвантаження активно відкриваються у закладах освіти та громадах області, зокрема у Доброславському ліцеї, Арцизькій, Чорноморській, Подільській та Городненській громадах.

<https://www.facebook.com/share/p/1CoyJdMqL9/>,

<https://www.facebook.com/share/p/1HUoq94ae4/>.

Ефективно працює Центр підтримки педагогів в Комунальному закладі "Одеський педагогічний фаховий коледж", який був створений за ініціативи UNICEF та ГО Прогресильні, та продовжує об'єднувати освітян навіть під час літніх канікул обирають професійний розвиток.

Кожна така зустріч у ньому доводить, що сучасний педагог - це людина, яка навчається протягом усього життя, відкриває нові можливості та надихає інших власним прикладом <https://www.facebook.com/share/p/1FqRHhwBuj/> , <https://www.facebook.com/share/p/1D6F6W472B/>

Із 01.10.2026 у Саратському ліцеї Саратовської селищної ради запрацював «Простір щастя» — нове місце підтримки, відновлення та розвитку для учнів. Осередок психологічного розвантаження створений у межах партнерства з Благодійним фондом «Карітас Одеса УГКЦ».

Цей простір має стати точкою сили для учнівського самоврядування - місцем, де учні зможуть збиратися, обговорювати власні ідеї та ініціативи, разом планувати майбутні проекти.

Особливого значення цей простір набуває сьогодні, коли діти щодня живуть в умовах повномасштабної війни. Це місце, де можна перепочити, поговорити, проявити свої емоції, зайнятися творчістю та отримати необхідну підтримку. Важливо підтримати учнів ліцею, які є дітьми внутрішньо переміщених осіб, дітьми, чиї батьки захищають Україну, а також учнів, які безпосередньо відчують на собі наслідки війни <https://www.facebook.com/share/p/1GoqFR2b3X/>.

Поруч з вимогами щодо дотримання вимог архітектурної доступності будівель та приміщень закладів освіти, це стосується і навчальних матеріалів, методів викладання та оцінювання досягнень учнів.

Сьогодні освітяни щодня працюють у складних умовах воєнного часу, підтримуючи дітей та допомагаючи їм зберігати відчуття стабільності.

Тому створення простору, де педагоги можуть відновити сили, переключитися та отримати психологічну підтримку, є важливим кроком для турботи про їхній емоційний стан.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: Транспорт та транспортна інфраструктура є фізично доступною.

ЗАВДАННЯ 6: Забезпечення сприяння закупівлі транспорту, адаптованого для осіб з обмеженнями повсякденного функціонування.

ЗАХІД 3) придбання шкільних автобусів, пристосованих для перевезення дітей з інвалідністю, що користуються кріслом колісним.

З метою створення безпечних умов перевезення учасників освітнього процесу триває постійна робота щодо оновлення застарілого парку шкільних автобусів шляхом щорічної закупівлі шкільних автобусів за кошти державної субвенції та кошти місцевих бюджетів.

Постановою Кабінету Міністрів України від 25.02.2026 № 251 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію публічного інвестиційного проєкту на безперешкодний доступ до якісної освіти – шкільні автобуси у 2026 році» Одеській області розподілена субвенція у сумі 187 441,00 тис. грн.

Із запланованих до закупівлі 68 шкільних автобусів (з яких 33 – з двома місцями для крісел колісних) наразі проведено процедуру закупівлі 65 шкільних автобусів.

46 автобусів отримано та передано громадам, в тому числі 31 автобус з двома місцями для крісел колісних.

У липні 2026 року 26 нових інклюзивних шкільних автобусів вирушили до: Арцизької, Болградської, Городненської, Павлівської, Визирської, Дачненської, Одеської, Ананіївської, Окнянської, Савранської (2 автобуси), Любашівської, Саратської (2 автобуси), Новокальчевської, Чогодарівської, Захарівської, Роздільнянської, Новоборисівської, Кілійської, Ренійської, Саф'янівської та Катлабузької територіальних громад
<https://www.facebook.com/share/p/1ePsMY2CdA/>,
<https://osvita.od.gov.ua/2026/07/14/odeshhyna-otrymala-pershu-partiyu-novyh-inklyuzyvnyh-shkilnyh-avtobusiv/>,

У серпні 15 автобусів передані територіальним громадам
<https://www.facebook.com/share/p/18WKT8XGPS/>

У вересні ще п'ять нових інклюзивних автобусів українського виробництва отримали Чорноморська міська, Іванівська селищна, Старомаяківська, Чернівська та Піщанська сільські громади.

Ця робота є частиною системної підтримки України з боку Європейського Союзу в межах Ukraine Facility та реалізується на умовах співфінансування з місцевих бюджетів.

<https://www.facebook.com/share/p/1CeDehQ1Mr/>.

Разом з тим, для доступності супроводу дітей з особливими освітніми потребами, що проживають у відділених територіях територіальних громад, використовується 10 мобільних інклюзивно-ресурсних центрів.

Працюємо далі, щоб кожна дитина Одещини мала можливість навчатися якісно, безпечно та зручно.

Це реальна можливість зробити освіту доступнішою та безпечнішою для дітей. Особливо для тих школярів, які проживають у віддалених населених пунктах, і дітей з особливими освітніми потребами, для яких безпечне та комфортне підвезення є необхідною умовою навчання

<https://www.facebook.com/share/p/1C5crGptNn/>,
<https://www.facebook.com/share/p/1MmjD1UkUp/>,
<https://www.facebook.com/share/p/19SarMmse6/>,
<https://www.facebook.com/watch/?ref=saved&v=2788053381565390>,
<https://www.facebook.com/share/p/1DG91Nwp5U/>.